

UZASADNIENIE

Celem projektowanej uchwały Rady Ministrów w sprawie koordynacji działań na rzecz nadania wybranemu miastu Rzeczypospolitej Polskiej tytułu „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r., zwanej dalej „projektem uchwały”, jest realizacja decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 445/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającej działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033 i uchylającej decyzję nr 1622/2006/WE (Dz. Urz. UE L 132 Z 03.05.14, z późn. zm.), zwanej dalej „Decyzją”, poprzez ustanowienie koordynatora, do którego zadań należeć będzie dokonanie czynności związanych z ogłoszeniem, organizacją i realizacją konkursu na wyłonienie jednego z miast Rzeczypospolitej Polskiej, które zostanie uhonorowane tytułem „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r. Rzeczypospolita Polska w ten sposób korzysta ze swojego prawa do otrzymania ww. tytułu dla miasta położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres jednego roku zgodnie z wyszczególnioną w kalendarzu – stanowiącym załącznik do Decyzji - kolejnością państw członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 7 ust. 1 Decyzji każde państwo członkowskie odpowiada za zorganizowanie konkursu dla swoich miast zgodnie z kalendarzem. Kalendarz ten przewiduje, iż w 2029 r. o tytuł „Europejska Stolica Kultury” może ubiegać się miasto położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Działanie na rzecz „Europejskich Stolic Kultury” ma na celu ochronę i promowanie bogactwa i różnorodności kultur w Europie oraz podkreślanie ich cech wspólnych, przy jednoczesnym zwiększaniu poczucia przynależności obywateli do wspólnej przestrzeni kulturowej. Działanie ma zachęcać do wzajemnego zrozumienia i dialogu międzykulturowego, a także do wyeksponowania wspólnego dziedzictwa kulturowego. Ma również na celu wspieranie wkładu kultury w długoterminowy rozwój miast, które mogą włączyć w działania otaczające je obszary, zgodnie z ich indywidualnymi strategiami i priorytetami. Miasto, które zostaje Europejską Stolicą Kultury, przez rok realizuje specjalny program kulturalny, korzysta też z inwestycji, które mają przyczynić się do jego rewitalizacji i wspomóc jego długoterminowy rozwój.

Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury jest przyznawany sekwencyjnie: dwóm lub trzem miastom z krajów UE, EOG/EFTA oraz krajom kandydującym (lub potencjalnym kandydatom). Dotychczas dwa polskie miasta: Kraków (w 2000 r.) i Wrocław (w 2016 r.) zostały wyróżnione tym tytułem. Po raz kolejny Polska może zgłosić swoje miasto (wraz ze Szwecją) w 2029 r.

Zgodnie z art. 7 ust. 2 Decyzji co najmniej sześć lat przed rokiem obchodów dane państwa członkowskie publikują zaproszenie do składania wniosków w konkursie służącym otrzymaniu tytułu „Europejska Stolica Kultury”. Zatem nabór wniosków na polskiego kandydata na Europejską Stolicę Kultury 2029 należy opublikować najpóźniej w grudniu 2022 r. Następnie panel niezależnych ekspertów z instytucji unijnych i państw członkowskich sporządzi wstępną listę kandydatów. W drugim etapie konkursu panel ekspertów wybierze jedno miasto. Przedmiotem oceny wniosków na polskiego kandydata na Europejską Stolicę Kultury 2029 będzie między innymi przedstawiony przez miasto pretendujące do uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury program kulturalny przygotowany specjalnie pod to wydarzenie. Program kulturalny powinien mieć wyraźny wymiar europejski i stanowić część długofalowej strategii trwałego rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego pretendującego do tytułu miasta.

Za proces poprzedniej selekcji Europejskiej Stolicy Kultury w Polsce odpowiadał, jak również obecnie będzie odpowiadał - minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zgodnie z projektowaną uchwałą:

- a) koordynatorem udziału Rzeczypospolitej Polskiej w działaniach na rzecz „Europejskiej Stolicy Kultury” w 2029, zwanym dalej „koordynatorem”, jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- b) do zadań koordynatora należy dokonywanie czynności związanych z ogłoszeniem, organizacją i realizacją konkursu o tytuł „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r. skierowanego do miast położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- c) w zależności od bieżących potrzeb koordynator organizuje spotkania o charakterze konsultacyjnym z właściwymi ministrami oraz Sekretarzem Komitetu do Spraw Europejskich.

Najważniejsze działania do podjęcia przez koordynatora w perspektywie kilkuletniej to m.in.:

I. Rok 2022:

a) Prace przygotowawcze:

- przygotowanie i skierowanie do przyjęcia przez Radę Ministrów uchwały o powierzeniu ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego roli koordynatora działań na rzecz nadania wybranemu miastu Rzeczypospolitej Polskiej tytułu „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r. w ramach realizacji działania Unii Europejskiej zatytułowanego „Europejskie Stolice Kultury” na lata 2020–2033;
- przygotowanie dokumentów konkursowych;

b) Ogłoszenie naboru wniosków. Nabór będzie trwać w okresie: od października 2022 – do października 2023 r.

II. Rok 2023:

a) Organizacja sesji informacyjnej - spotkanie informacyjne skierowane do potencjalnych miast planujących udział w konkursie;

b) Wybór i nominacja krajowych członków panelu niezależnych ekspertów oraz (ewentualnie) publikacja komunikatu prasowego w tym zakresie;

c) Organizacja spotkania preselekcyjnego - podczas spotkania nastąpi przesłuchanie przedstawicieli miast kandydujących, a panel ekspertów uzgodni krótką listę wstępnie wybranych miast.

III. Rok 2024:

a) Organizacja wizyt w wybranych miastach - wizyty odbędą się pomiędzy spotkaniami selekcyjnymi we wszystkich miastach kandydujących;

b) Organizacja końcowego spotkania selekcyjnego - po przesłuchaniu wszystkich wstępnie wybranych miast, panel ekspertów zarekomenduje jedno miasto do tytułu „Europejskiej Stolicy Kultury” w 2029;

c) Wybór Europejskiej Stolicy Kultury - wybór miasta ma miejsce na podstawie raportu końcowego z selekcji.

IV. Rok 2025:

Publikacja informacji o zwycięskim mieście w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

V. Lata 2025 – 2029:

- a) monitoring przygotowań do obchodów związanych z nadaniem wybranemu miastu Rzeczypospolitej Polskiej tytułu „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r.;
- b) asysta przy wypłacie nagrody Meliny Mercouri przez Komisję Europejską (1,5 mln euro);
- c) obchody związane z nadaniem wybranemu miastu Rzeczypospolitej Polskiej tytułu „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r.

Organizacja obchodów związanych z nadaniem wybranemu miastu tytułu „Europejska Stolica Kultury” w 2029 r. to okazja do wypromowania zwycięskiego miasta na arenie międzynarodowej. Korzyści płynące z tej promocji są krótko i długofalowe. Do krótkoterminowych można zaliczyć zdecydowany wzrost liczby turystów w roku obchodów i nieznaczny, acz na ogół zauważalny wzrost liczby turystów w latach następnych. Przekłada się on na rozwój sektorów związanych z obsługą ruchu turystycznego (sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw). Do długoterminowych efektów organizacji obchodów należy m.in. przyciągnięcie do miasta inwestorów zagranicznych, którzy przyczyniają się do rozwoju miasta w dziedzinach innych niż kultura i turystyka. Prawo do organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury daje możliwości wypromowania miasta na arenie międzynarodowej i przyczynia się do jego dalszego rozwoju. Wydarzenia artystyczne przygotowywane przez miasta organizujące obchody Europejskiej Stolicy Kultury mogą być ważnym czynnikiem umocnienia tożsamości kulturalnej. Mogą być też ważnym czynnikiem aktywizacji lokalnych instytucji kulturalnych.

Informacja dotycząca notyfikacji

Projekt uchwały nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Zgodność projektu uchwały z prawem Unii Europejskiej

Projekt ma na celu realizację decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 445/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającej działanie Unii na rzecz Europejskich Stolic Kultury na lata 2020–2033 i uchylającej decyzję nr 1622/2006/WE (Dz. Urz. UE L 132 Z 03.05.14, z późn. zm.). Projekt uchwały jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Informacja dotycząca obowiązku przedstawienia projektu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów

Projekt uchwały nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej uchwały środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.